

BP-pensioenoverdracht: klachten, verantwoording en legitocratie

Samenvatting van het dossier en inzet voor wetswijziging | J.M. Brummer | 4 oktober 2026

De kern

Dit dossier gaat over de collectieve waardeoverdracht van het in België gevestigde OFP BP Pensioenfonds naar Zwitserleven in Nederland. Mijn centrale bezwaar is dat gepensioneerden onvoldoende zelfstandig werden vertegenwoordigd, dat wezenlijke informatie niet tijdig beschikbaar was voor hun definitieve keuze om wel of niet mee te gaan en dat de klachten daarover binnen de betrokken instellingen werden afgewezen zonder overtuigende, controleerbare verantwoording.

Mijn uiteindelijke doel gaat verder dan dit conflict: wetswijziging die gepensioneerden daadwerkelijke invloed geeft op besluiten over pensioenfondsverplichtingen en een duidelijke stem in het sociaal contract. Mijn dossier onderbouwt waarom wettelijke waarborgen voor inspraak, transparantie en verantwoording nodig zijn. Externe beoordeling van de concrete klachten is een stap op weg naar dat bredere doel. Mijn bevestigde keuze voor overdracht neemt deze bezwaren niet weg.

Het proces in hoofdlijnen

Vanaf juni 2025 vroeg ik de Vereniging van Oud-medewerkers BP (VOBP) om onafhankelijke beoordeling en bespreking van mijn voorstellen met de leden. Het bestuur bereidde tegelijkertijd ontbinding van de vereniging voor, weigerde mijn standpunt via het ledenkanaal te verspreiden en kondigde op 17 juli 2025 aan voorlopig niet verder te reageren. Mijn aangetekende verzoeken aan DNB volgden op 9 september en 1 oktober 2025.

De brief van het BP Pensioenfonds van 1 december 2025 vroeg een keuze uiterlijk op 16 januari 2026. Op 16 januari zegde het fonds na aandringen toe alle deelnemers na het definitieve DNB-oordeel opnieuw aan te schrijven, zodat zij op hun keuze konden terugkomen. De brief van 29 mei bevestigde echter mijn keuze en stelde 14 juni als uiterste wijzigingsdatum. DNB maakte pas op 23 juni geen bezwaar tegen de CWO; het jaarverslag van het BP pensioenfonds 2025 werd op 17 juni ondertekend. Vóór de deadline waren dus noch het definitieve toezichtsoordeel, noch het vastgestelde jaarverslag beschikbaar. De aangekondigde heroverweging ná het DNB-oordeel werd met deze deadline niet uitgevoerd.

De klacht bij het pensioenfonds. Mijn klacht van 17 juli 2026 betrof het eigen handelen van het fonds: informatie, vertegenwoordiging en de toegezegde heroverweging. Het fonds liet die klacht door het DMC behandelen; op 26 augustus werd zij afgewezen. DNB speelde een rol als toezichthouder die over de overdracht moest oordelen.

De afzonderlijke klacht bij DNB. Mijn klacht van 8 juli betrof DNB's eigen behandeling en ontoereikende beantwoording van mijn aangetekende verzoeken. DNB wees die op 14 september af als kennelijk ongegrond, zonder hoorzitting. Dit was geen beoordeling van mijn fonds-klacht. Externe beoordeling zoek ik nu voor DNB bij de Nationale Ombudsman en voor het fonds binnen GIP.

Daarnaast zocht ik publieke en politieke aandacht. Op 30 mei 2026 publiceerde ik een persbericht naar de tweede kamer commissie van SZW en ik maakte de website www.pensioenoverdracht.nl om het dossier toegankelijk te maken. Mijn open brief van 12 augustus aan minister Vijlbrief vroeg om gewijzigde wettelijke voorschriften voor daadwerkelijke inspraak en transparantie voor gepensioneerden. Mijn actie richting de Tweede Kamer kreeg politiek vervolg in de motie van Henk Vermeer van 24 september 2026.

Wat de stukken concreet laten zien

Het DMC stemde met de offerte en overeenkomst met Zwitserleven in en beoordeelde vervolgens mijn klacht over dat fondsproces. Het stelde dat ik ontbrekende informatie niet benoemde, terwijl de klacht die expliciet noemt. In het afzonderlijke DNB-traject erkende DNB interne misrouting van een brief en het uitblijven van rechtstreeks antwoord. Beide klachten vragen om eigen beoordeling.

De samenhang: vertegenwoordiging en controle

De VOBP had een eigen opdracht tot belangenbehartiging en ledeninformatie. Gunnewijk en Koole combineerden VOBP-bestuursfuncties met vertegenwoordiging in het DMC en hadden eerder werkgeversrollen binnen het fonds. Die combinatie vraagt om aantoonbare waarborgen tegen rolconflicten. In de beschikbare stukken ontbreekt een aantoonbaar ledenmandaat over de overeenstemming met Zwitserleven en hun instemming met de afwijzing van mijn klacht; ook raadpleging van en verantwoording aan de achterban over dat oordeel blijken daaruit niet. Dat is extra relevant omdat mijn klacht juist mede de vertegenwoordiging betrof.

Het fonds verwees naar adviseurs, vertegenwoordigers en toezicht als onderbouwing van zorgvuldig handelen. Veel communicatie is echter geen bewijs dat ieder concreet informatiegebrek vóór de definitieve keuze was opgelost. Het latere aanbod van het DMC om zich voor mijn individuele heroverweging na publicatie van het jaarverslag in te zetten, was bovendien geen onvoorwaardelijk recht en verving niet de eerder aangekondigde gelegenheid voor alle deelnemers.

DNB verklaarde dat mijn signalen waren meegenomen in haar toezichtbeoordeling van de overdracht. Dat toezichtsoordeel moet worden onderscheiden van haar latere beslissing over mijn klacht tegen DNB zelf. Mijn bezwaar in die afzonderlijke klacht is dat niet controleerbaar werd toegelicht hoe mijn verzoeken en collectieve signalen waren behandeld. DNB verwees naar geheimhouding en de bevoegdheidsverdeling met FSMA en AFM. De AFM stelde geen governancetoezicht te houden en kon geen terugkoppeling over eventueel onderzoek geven. Voor mij bleef onduidelijk waar de samenhangende bezwaren inhoudelijk waren beoordeeld. Een wettelijk verplicht nederlands verantwoordingsorgaan ontbreekt.

Waarom tijdige informatie ertoe deed

Mijn belang was ook collectief: goede informatie had gepensioneerden in staat kunnen stellen gezamenlijk tegenwicht te organiseren. Was een hogere indexatie mogelijk? Naar mijn overtuiging zou de overdracht niet zijn doorgedaan als ongeveer 450 betrokken VOBP-gepensioneerden de voorwaarden gezamenlijk hadden afgewezen. DNB's conclusie dat ik door de erkende gebreken niet was geschaad, vraagt ook op dit punt om toetsing.

Mijn conclusie: legitocratie

Dit patroon noem ik legitocratie: formele legitimatie gaat functioneren als vervanging van inhoudelijke verantwoording. De vereniging verwijst naar het fonds; het fonds naar vertegenwoordigers, adviseurs en toezicht; vragen over vertegenwoordiging keren terug naar de vereniging. De interne klachtenprocedures bevestigen vervolgens dat voldoende is gedaan. Het fonds voert het ontbreken van bezwaar van DNB en FSMA daarna opnieuw aan als bevestiging van zijn handelen. Mijn oordeel is dat deze kring van wederzijdse bevestiging wezenlijke vragen over tegenmacht en verantwoording afschermt. Hiervoor wordt al in 2018 gewaarschuwd in het Ecorys onderzoek, Integriteit en onafhankelijkheid bij pensioenfondsen.

Van externe beoordeling naar wettelijke verandering

Ik vraag afzonderlijke beoordeling van de keuze-informatie, de toegezegde heroverweging, het mandaat van vertegenwoordigers, de onafhankelijkheid van de fonds-klachtenbehandeling en DNB's behandeling van mijn verzoeken. Dat moet duidelijk maken wat is onderzocht, wat openbleef en welk herstel nodig is. Mijn bredere inzet is wetswijziging die gepensioneerden invloed geeft op besluiten over de nakoming, wijziging en overdracht van pensioenfondsverplichtingen. Hun stem moet ook duidelijk meetellen in het sociaal contract: bij de afspraken tussen overheid, werkgevers, werknemers en gepensioneerden over pensioenen, verantwoordelijkheden en de verdeling van lasten en risico's. Gepensioneerden moeten als volwaardige gesprekspartners hun belangen kunnen inbrengen, met tijdige informatie en controleerbare verantwoording.

Onderbouwing: de afzonderlijke stukken over VOBP (3 oktober 2026), BP Pensioenfonds (3 oktober 2026) en DNB (4 oktober 2026), met verwijzingen naar de oorspronkelijke correspondentie. Op www.pensioenoverdracht.nl: Dossier BP Pensioenfonds, nummers 9 en 10; Dossier DNB, nummer 6. De AFM-correspondentie en eerdere slotreacties staan eveneens op de website.